

VPP "Dzīve ar COVID-19: Novērtējums par koronavīrusa izraisītās krīzes pārvarēšanu Latvijā un priekšlikumi sabiedrības noturībai nākotnē

Life with COVID-19: Evaluation of overcoming the coronavirus crisis in Latvia and recommendations for societal resilience in the future" CoviDzīve / CoLife

Nr. VPP-COVID-2020/1-0013

Pedagogu vajadzības un digitālās prasmes attālinātā mācību un studiju procesa nodrošināšanai pandēmijas laikā

Prof, Dr.paed. Velta Ļubkina

Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija

WP6 «Izglītības transformācija: COVID -19 sekas un iespējamie risinājumi» vadītāja

03.02.2021.

Rīgas Stradiņa universitāte

Zinātnieku brokastis

Pētījumu īsteno

- Latvijas universitāte
- Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
- Rīgas Stradiņa universitāte
- Elektronikas un datorzinātņu institūts

starpdisciplinārus pētījums divās zinātņu nozarēs

- IZGLĪTĪBA un INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJAS,

MĒRĶIS:

- izstrādāt zinātniskas prognozes par turpmākās rīcības scenārijiem izglītības transformācijas jomā Latvijā, izstrādāt zinātniski pamatotus ieteikumus kompetenču transformācijai un piedāvāt instrumentārijus piedāvāto risinājumu izvērtēšanai no izglītojošās perspektīvas.

Pētījuma jautājumi

saistīti ar diviem virzieniem izglītības transformācijas jomā saistībā ar digitalizācijas procesiem ***visos izglītības līmeņos***:

1. orientācija uz cilvēku;
2. orientācija uz tehnoloģiju bagātinātu vidi.

WP6 izvirzītie uzdevumi:

- 1. Izstrādāt dažādu digitālo mācību platformu funkcionalitātes novērtējumu un rekomendācijas to ieviešanai tehnoloģiju bagātināta mācību procesa nodrošināšanai (atb. Latvijas Universitāte- 1. pielikums);
- 2. Balstoties uz situācijas un starptautiskās labās prakses izvērtējumu pirmsskolas un vispārējā izglītībā, identificēt vajadzības pirmsskolas un vispārējās izglītības pedagogu digitālās prasmes attīstībai un izstrādāt priekšlikumus grupas ziņojumam par digitalizācijas un e-risinājumu izmantošanu pirmsskolas un vispārējā izglītībā un pedagogu digitālās prasmes pilnveidei (atb. Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija- 2.pielikums);
- 3. Veikt akadēmiskā personāla digitālo kompetenču novērtējumu un izstrādāt akadēmiskā personāla digitālo kompetenču pilnveides piedāvājumu studiju procesa kvalitatīvai īstenošanai (atb. Rīgas Stradiņa universitāte-3.pielikums);
- 4. Tehnoloģisko risinājumu izpēte studiju rezultātu attālinātai apguvei, veicot attālināto kursu dizaina pamatprincipu vadlīniju izstrādi studiju rezultātu apguvei un vērtēšanai augstākajā izglītībā (atb. Elektronikas un datorzinātņu institūts- 4.pielikums);
- 5. Konceptualizēt priekšlikumus un sagatavot ziņojumu par izglītības nozares digitālo transformāciju izglītības plānotājiem un visu līmeņu izglītībai (pirmsskola, vispārējā izglītība, augstākā izglītība) saistībā ar digitalizācijas un e-risinājumu izmantošanu studiju procesā elastīga un studentcentrēta izglītības procesa nodrošināšanai un īstenošanai (ziņojums sastāv no partneru sagatavotajiem ieteikumiem, rekomendācijām).

WP6 2.uzdevums (RTA) un 3.uzdevums (RSU)

- Identificēt vajadzības vispārējās izglītības pedagogu digitālās prasmes attīstībai ***visās vispārējās izglītības pakāpēs***.
- Veikt ***akadēmiskā personāla*** digitālo kompetenču novērtējumu un izstrādāt akadēmiskā personāla digitālo kompetenču pilnveides piedāvājumu studiju procesa kvalitatīvai īstenošanai
- Izstrādāt priekšlikumus grupas ziņojumam par digitalizācijas un e-risinājumu izmantošanu ***visos izglītības līmeņos līmeņos*** un pedagogu digitālās prasmes pilnveidei.

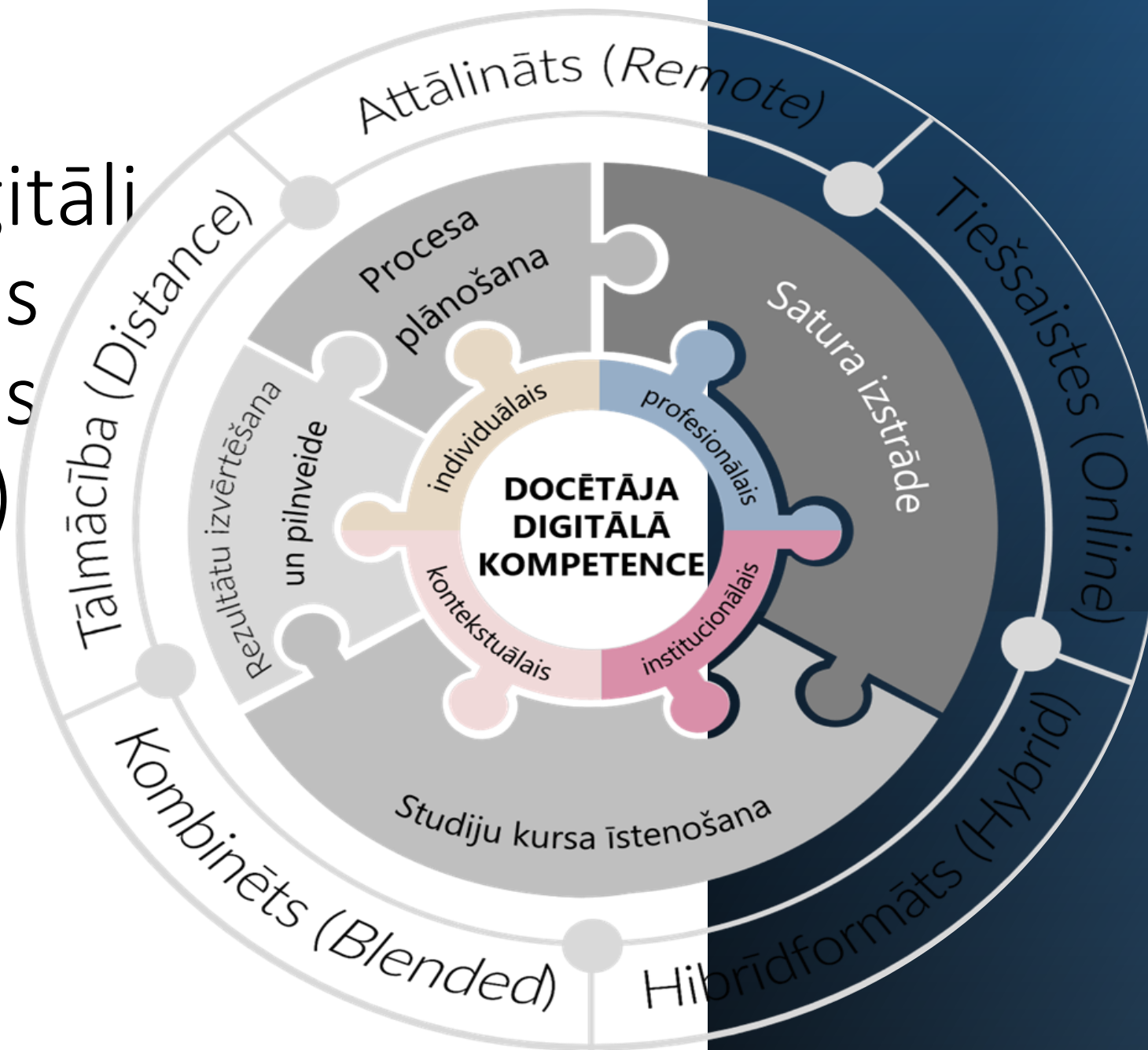
Vispārējās un augstākās izglītības pedagogu vajadzības digitālās prasmes attīstībai

- Tika analizētas teorētiskās atziņas, pētījumi par pedagogu attieksmi un digitālo kompetenci
- Anketēti 559 Latvijas vispārizglītojošo skolu pedagogi un veikta Latvijas augstskolu un koledžu docētāju aptauja (349 respondenti no 33 Latvijas augstākās izglītības institūcijām, tai skaitā 13 koledžām).
- Intervēti vecāki, eksperti, novadītas fokusgrupu diskusijas
- Horizontālo uzdevumu ietvaros tika organizēta zinātnisko grupu un starpinstitucionāla sadarbība ar IZM, Neatkarīgo izglītības biedrību un citām projekta darba grupām.

DOCĒTĀJA PEDAGOGISKI DIGITĀLĀ KOMPETENCE

Zināšanu, prasmju un attieksmes konsekventa pielietošana, kas nepieciešama, lai plānotu studiju procesu, izstrādātu studiju saturu un vadītu mācīšanās un mācīšanas procesu dažādās pieejās un veidos (tīmekļa bagātinātā, kombinētā, tostarp apvērstā, hibrīdā, hibrīdfleksiblā; attālinātā un tiešsaistes mācīšanās, tālmācība) kā arī nepārtraukti novērtētu un pārskatītu tehnoloģiju bagātinātu studiju vidi, pamatojoties teorijās, pētījumos un izvērtētā pieredzē, nolūkā veicināt studējošo mācīšanās pieredzi mūsdienu darba tirgum atbilstošu studiju rezultātu apguvei.

Docētāja digitāli pedagoģiskās kompetences ietvars (RSU)

Docētāju priekšlikumi akadēmiskā personāla PDK pilnveides mācību uzlabošanai AI

- TEHNISKAIS
- ORGANIZATORISKI ADMINISTRATĪVAIS
- PEDAGOĢISKAIS
- Pilnveidot docētāju tālākizglītības aktivitāšu īstenotāju pedagoģisko kvalifikāciju un izpratni par studiju procesu.
- Mācības organizēt atbalstošā gaisotnē pedagoģiski korekti.
- Tālākizglītības aktivitātīšu saturā iekļaut jaunākās pedagoģiskās tendences – to teorētisko un praktisko pamatojumu.
- Izstrādāt un piedāvāt plašu didaktisko materiālu klāstu docētāju kompetences pilnveidei.
- Tālākizglītības saturā iekļaut arī ar digitālās kompetences apguvi pastarpināti saistošus tematus – darba organizācijas principi, laika pārvaldība, psiholoģiskā atbalsta mehānismi, komunikācijas pieejas u.tml.

Valsts (vienota brīvpiekļuves digitālo un interaktīvo mācību resursu platforma, precīzas vadlīnijas, pilnvaru un iesaistīto pušu atbildības noteikšana; skolēnu mācību snieguma vērtēšanas AMP rekomendāciju izstrāde, pedagogu slodzes pārskatīšana, dažāda veida (finansu, sociālā, psiholoģiskā) atbalsta nodrošināšana vai koordinēšana u.c.)

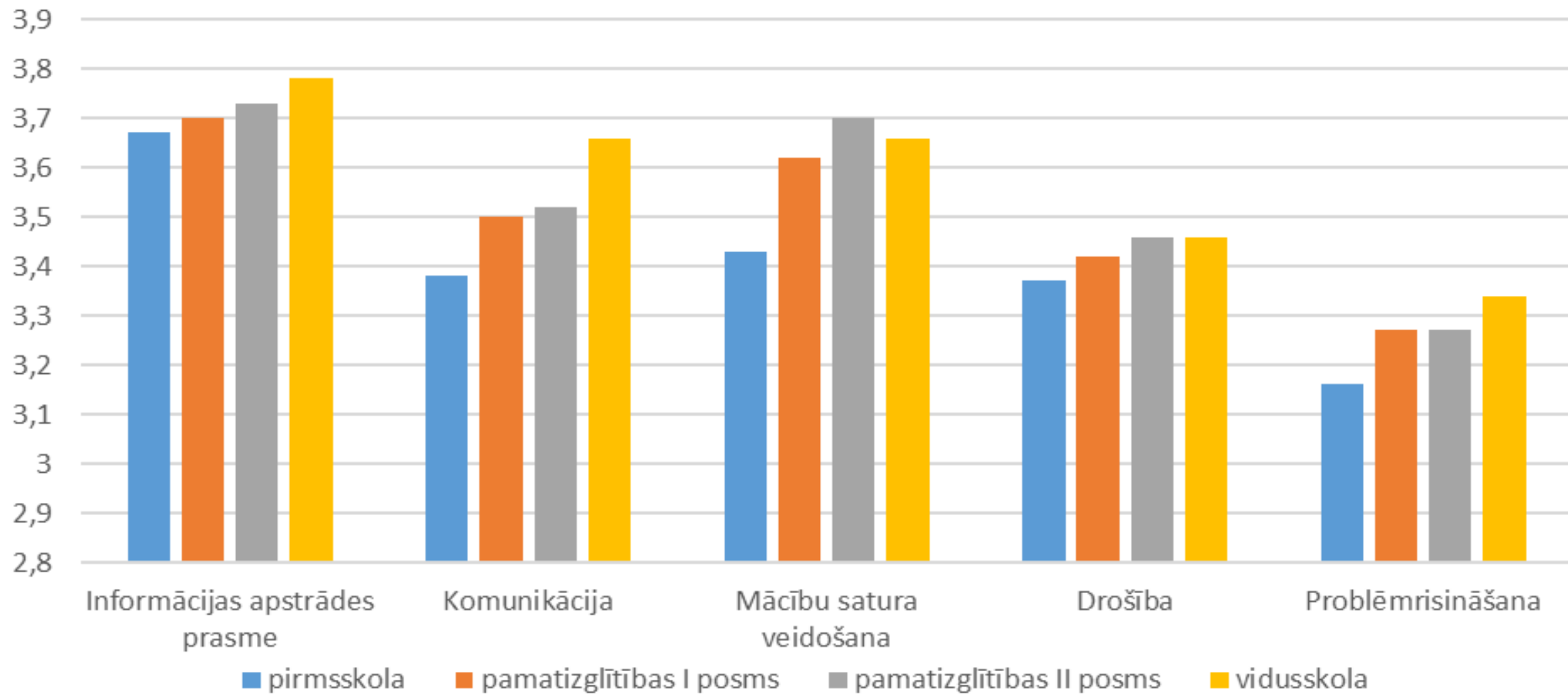
Pašvaldības (sniedz atbalstu stratēģiju, plānu un iekšējo normatīvo dokumentu izstrādē un īstenošanā, izstrādā augsti kvalificēta IT, sociālā un psiholoģiskā atbalsta plānus un koordinē to izpildi, nodrošina profesionālās kompetences pilnveides iespējas atbilstoši konkrētām vajadzībām uz vietām u.c.)

Izglītības iestādes (izstrādā darbības stratēģiju un plānus, nosaka izmantojamās digitālās rīkus, paredzot drošības un atbalsta pasākumus, izstrādā precīzus kritērijus satura apguvei AMP, nodrošina iesaistīto komunikāciju un sadarbību u.c.)

Individuālais (domāšanas un attieksmes maiņa, atvērtība sadarbībai, dažādu prasmju (digitālo, laika menedžmenta, pašorganizācijas, komunikācijas, savstarpējas uzticēšanās u.c.) pilnveide, atbildība un pašrefleksija)

PEDAGOGU ATTIEKSME PRET ATTĀLINĀTO MĀCĪBU PROCESU

Digitālās kompetences aspektu pašnovērtējums atbilstoši izglītības pakāpei, kurā respondenti strādā

LAIKA PLĀNOŠANAS PRASMES

Jāspēj novērtēt informāciju, skolēnu darba apjomu un atjaunināt kursa materiālus lai plānveidīgi nodrošinātu skolēniem savlaicīgu, būtisku informāciju. Savlaicīgi jāplāno tiešsaistes nodarbības skolēniem. Savlaicīgi ir jāsniedz atgriezenisko saiti skolēniem, jāmudina skolēnus izvērtēt darba rezultātus. Jāparedz laiks, lai skolēni varētu uzdot jautājumus par savu darbu, mācību materiāliem un darba procesu

VĒRTĒŠANAS PRASMES

Jāspēj novērtēt skolēnu sniegumu – sagatavot un pielietot vērtēšanas materiālus, pārskatīt un izvērtēt diskusiju un semināru video ierakstus, apzināt metodes mācību grūtību identificēšanai.

ATBALSTS SKOLĒNIEM

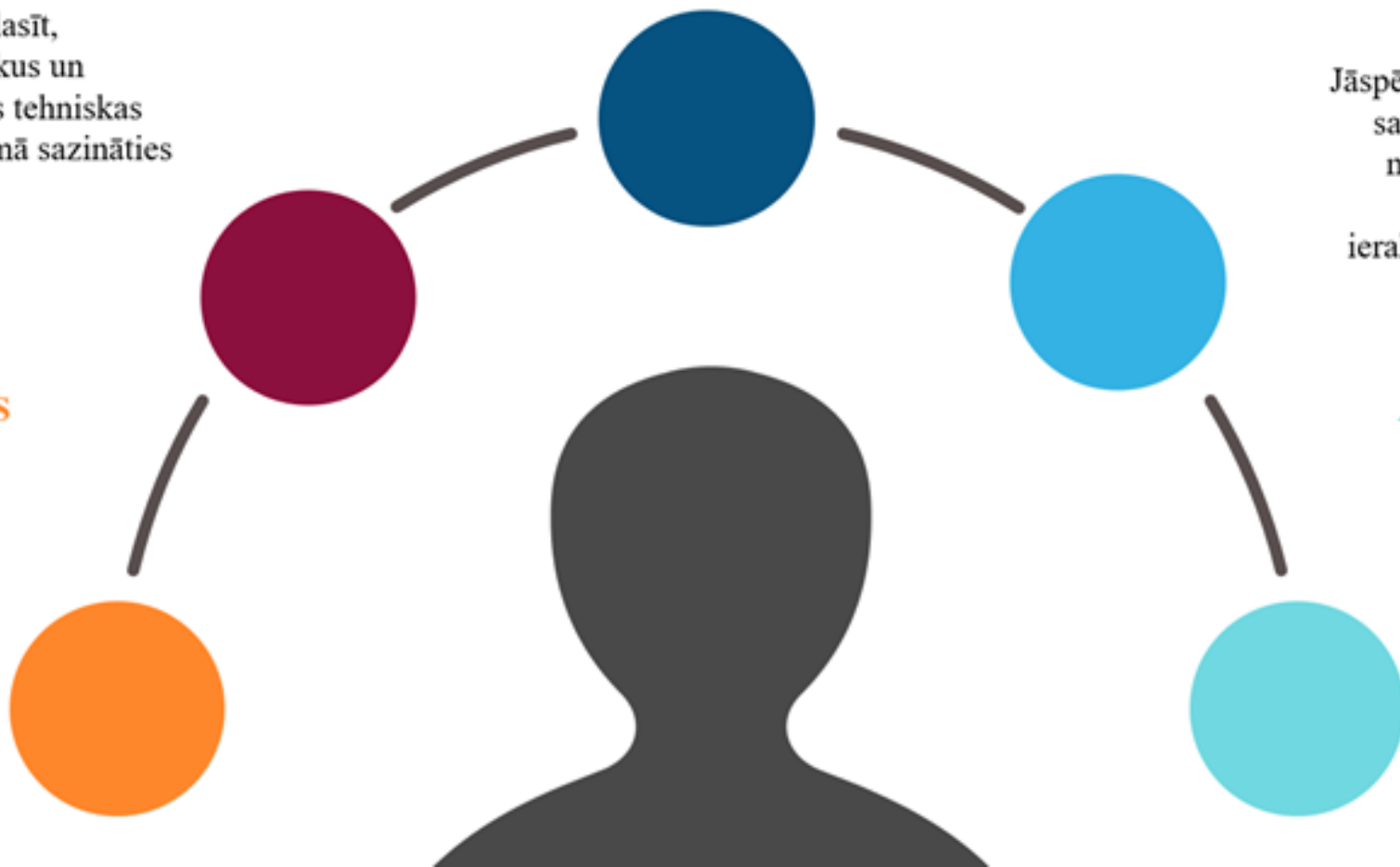
Prasme izstrādāt saistošu attālinātu mācību un konkrētu nodarbību plānojumu, kas motivē un mudina skolēnus pilnvērtīgi iesaistīties un darboties. Sniegt palīdzību skolēniem iesaistīties mācīšanās procesā, atbilstoši individuālajām mācīšanās spējām.

TEHNOLOĢISKĀ LIETPRATĪBA

Zināšanas par tehnoloģiju pieejamību darbam ar skolēniem. Prasme atlasīt, novērtēt un izmantot digitālos rīkus un platformas. Prasme novērst sīkas tehniskas problēmas un vajadzības gadījumā sazināties ar tehniskā atbalsta personālu.

KOMUNIKATĪVĀS PRASMES

Nepieciešams attīstīt rakstiskās komunikācijas prasmes – īsziņu, e-pasta rakstīšana un sūtīšana, čata funkcijas izmantošana. Būtiskas ir prasmes izmantot video un audio failus un saziņas rīkus komunikācijai ar skolēniem un vecākiem

Digitālās kompetences pilnveide atbilstoši pedagogu vajadzībām

KĀ SEKMĪGĀK ORGANIZĒT
PEDAGOGU DIGITĀLĀS
KOMPETENCES PILNVEIDI?

MĀCĪBAS UZ VIETAS, ŅEMOT VĒRĀ IZGLĪTĪBAS IESTĀDES TEHNISKĀS
IESPĒJAS UN PEDAGOGU VAJADZĪBAS

PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES KURSU SATURS ATBILST PEDAGOGU
KONKRĒTĀ BRĪŽA DIGITĀLO PRASMJU LĪMENIM UN
PROFESIONĀLAJĀM VAJADZĪBĀM (VECUMPOSMAM, AR KURU
STRĀDĀ)

ATSEVIŠĶU DIGITĀLĀS KOMPETENCES PILNVEIDES KURSU SATURA
APGUVĒ BŪTU JĀORGANIZĒ KOPĀ VISĀM IESAISTĪTAJĀM PUSĒM
(JAUNĀKO SKOLĒNU VECĀKIEM, SKOLĒNIEM, SKOLOTĀJIEM)

DIGITĀLĀS KOMPETENCES PILNVEIDES KURSU ĪSTENOTĀJU ATBILSTĪBA

IZM specifiskie uzdevumi un rezultāti

- 35. Sagatavotas rekomendācijas dažādu mācību platformu funkcionalitātes izvērtējumam mācību procesa nodrošināšanai.
- 36. Izpētīti esošie tehnoloģiskie risinājumi (ieskaitot mākslīgo intelektu un paplašinātās realitātes tehnoloģijas) visu augstākās izglītības posmu digitālai transformācijai, ieskaitot attālinātās mācības, digitālā mācību materiāla dizaina izstrādi, mācīšanās teorētiskos un praktiskos aspektus tiešsaistes vidē un vērtēšanas kritēriju izstrādi. Rezultāti izmantoti, lai izstrādātu vadlīnijas attālināto kursu noformēšanai un novērtēšanai augstākajā izglītībā. Atsevišķi rezultāti ir aprakstīti sistemātiskā literatūras apskatā, kas iesniegts publicēšanai.
- 37. Novērtētas akadēmiskā personāla digitālās kompetences un izstrādāti priekšlikumi akadēmiskā personāla digitālo kompetenču uzlabošanai, lai īstenotu kvalitatīvu studiju procesu;
- 38. Sagatavoti konceptualizēti priekšlikumi un ziņojums par izglītības digitālo transformāciju saistībā ar digitalizāciju un e-risinājumu izmantošanu studiju procesā, lai tos varētu pielietot izglītības plānotāji visos izglītības (pirmsskolas, vispārējās izglītības, augstākās izglītības) līmeņos, elastīga un skolēn/studentcentrēta izglītības procesa nodrošināšanai un īstenošanai.

- Paldies WP6 darba grupai par kvalitatīviem rezultātiem!
- Paldies par uzmanību!

Prof., Dr.paed. Velta Ļubkina
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
velta.lubkina@rta.lv